

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De labore rebecca i[n] p[er]tu gemino[rum] ca. lxxvj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Genesis

quã cõpogit de greco in latinũ ex translatio
ne. lxx. et translationibz alioz. Que quia for-
te nõ inde magis visa est: appositã manũ vt
puram faceret de hebreo in latinũ: quã non
habem nisi in. xij. p̄betis. Vel forte p̄t di-
ci q̄ ista nostra sit illa vulgata q̄ miraculose
inuenta est hierosolymis.

De ortu regnoz. Ca. LXXIII.

Anno. xi. abrae

mortu⁹ est. An⁹: cul⁹ vxor sem-
ramis: vt post eũ regnare pos-
set. p̄p̄to filio quẽ suscepit ex nino nupsit: et
ex eo filiũ genuit: q̄ et babyloniam amplauit.
Anno abrae. lxxv. factã eẽt repromissio. An-
no eius. lxxxvj. natus est ei hismael. Anno
eius. c. natus est et isaac. Anno eius. cxxvij.
morta est sara.

Aliud incidens. Ca. LXXIII.

Mortuum est regnũ

assyrioz. ano. xxv. saruch proauit
abrae sub belo: et cucurrit vsqz ad
annũ septimũ oziregũ: inde p̄ annos mille.
et cccc. lxx. et duos. p̄ reges. xxx. et vij. vsqz
ad sardanapallũ: q̄ p̄mus puluinarã ad-
inuenit. Post quem translatũ est regnũ ad
medos. Regnũ aut scionioz ab ano. xxvij.
nachoz aut abrae exortũ est sub euglalo: als
egialeo: et cucurrit vsqz ad annũ. xvij. heli sa-
cerdotis et iudicis israel per annos. dccc. lxxj.
et p̄ reges. xxxj. vsqz ad zeulippum. post quez
iudicauerunt scioniam sacerdotes charmĩ.
Scionia aut est regio que prius ap̄ta: post
peloponensis dicta est. Usqz ad abraam p̄o-
tam fuerant in egypto. xv. dinastie. Dinastia
summaz potestatem
egyptij dicunt. A na-
tinitate abrae dina-
stiam. xvj. obtinuerunt
thebel. xvij. pas-
tores reges sicroca-
ti. xvij. thebel vlti-
opolitani qui et pha-
raones p̄ reges. xvj.
Variete quoqz sunt
dinastie de generibz
quorundam regum
ad alia sepe trãseun-
tes vsqz ad cãbisem
filijz cãri sub q̄ p̄mo

Dinastia proprie dis-
citur principatus que
durat apud aliquam
prouinciã de eligẽ-
do impatore siue alio
p̄ncipatu qui maior
est in illa prouincia.
Verbi gratia. Quon-
dam eligebantur i sa-
conia imperatores et
durant ibi deinde i
franconia diu. deinde
in bauaria: et nunc in
sueuia. De tñ sũt p̄n-

pse ipauerũt egypto cipaliores prouincie
theotonice terre: licz
multe sint adiacentes. Et sicut in istis dictũ
est: ita intelligĩt in alijs.

De morte hismaelis. Ca. LXXV.

Irit quoqz is-

v mael. cxxvij. annos et mortu⁹
est: tradit illũ hebrei disinte-
ria mortuũ fuisse coram cunctis fratribz suis
id est coram filijs suis adhuc viuẽtibz obiit
Habitaũt posteritas eius ab euila vsqz sur.
est vero euila india: ab euila nepote noe sic di-
cta. Sur autem est solitudo inter cadẽs et ba-
rath: extendens desertum vsqz ad mare rubz
et egypti confinia.

De labore rebecca in partu geminoz.

Capitulum. LXXVI.

Eisaac prosequi

d tur historia Isaac. xl. annoz erat
cũ duxit rebecca vxorẽ: que inuen-
ta est sterilis longo tpe. Sciens autem isaac
patri suo factam p̄missionem seminis multi-
plicandũ per ipm orauit dominũ vt quod
p̄miserat impleret. Et concepit mulier ha-
bens duos in vtero. Sed cũ vicina eẽt par-
tũ: collidebantur in vtero eius paruuli. lxx.
interpres posuerunt. ludebant vel calcitra-
bant Aquila: cõfringebant. Symmach⁹: in
supficie ferebant: in similitudinẽ nauis legiti-
mo pondere carentis. Douebantur eĩ mĩ-
rim pueri: vt vicissim alter prior altero vide-
retur posse prodire ad ortum. Non p̄ exilitate
vteri materni quasi vix geminos capten-
tis intelligendũ est hoc accidisse vt q̄busda-
visum est. sed tñ ex voluntate dei iã demon-
strantis in nondũ natis: qd futurum erat in
adultis: p̄mogenituram scz quã alter habuit
p̄ naturam: celsisse alteri p̄ gratiam. In poste-
ris etiam eoz futurã dissensionem iam tñc fi-
gurabat. Credit eĩ in vtero iam tñc sanctifi-
catus fuisse iacob: et in ß motu p̄figuratum:
quia nõ esset p̄sensus christi ad belial. Da-
ter vero grauit̄ afflicta nollet concepit et
fere desperans de partu perrexit vt cõsuleret
dominũ. Tamẽ quia nõ locus cõsulendi do-
minũ nec modus nec p̄ quos cõsuleret do-
minũ adhuc legitur institutũ forte ad mõrẽ
moria vbi abraam altare fecerat domo fuit.
et imolatis hostijs substratis pellibz eaz in-

cumbens p somnū accepit oraculū. Forte more gentiū quem viderat in parentibz speciem lauri quā tripodem dicit capiti suppositū: z ramis arboris q̄ agnoscantur dicit in cubuit: vbi videntes capiti phantasticas dormiens non sentiret. Al' adhuc vivente melchisedech cōsultit. Quocūq; autē modo fecerit: responsum accepit a dño. Duce gentes sunt in vtero tuo, id est patres duarū gentiū que inter se post diuidendū z pugnabūt: sed z maior seruetur minorū. Qd̄ de parvulis neq; q̄ dictum est: cum semp maior p̄fuerit minor sed d̄ populis. Idumei em̄ qui de esau futuri erāt: tributarij erāt dauid qui de iacob. Nisi forte intelligat esau seruisse iacob dñi p̄secutus est eum: vt lima cōfert ferro, fornax auro, flagellū grano. Lum q̄ duos peperit: ser: q̄ p̄ egressus erufus erat: z tor' in modū pellis hispida: z dicitur est ob hoc seir. Hebrei em̄ seiron capillaturā dicit Dicitur est p̄prio noie esau, id est fortis. Protinus aliter egredies: plantā fratris in manu tenebat quasi retrahere volēs fratrem a p̄mogenitura z ob h̄ dicitur est iacob, id est supplantator. Sexagenari' ergo erat isaac qñ nati sunt ei parvuli. Vixit ab̄ abraam: z adhuc quinq; decim ānos supuicit abraam em̄ p̄ter, canos quos vixerat nato isaac: restabat adhuc abrae, xv. anni ad vitam. Hoc ideo diximus q̄ Joseph' sciat. Porro z p̄ mortē abrae p̄cepit vxor isaac zē. Mortē el' forte appellās: qñ tam penit' effeto corpe generare desijt. Ipe em̄ text' lre non esse dicit p̄ recapitulationem indicat.

Tertium incidens, Ca. LXXVII.

De eodem an

no q̄ nati sūt gemini isaac regnū argiuoz exortū est sub inacho patre ssidis p̄mo rege. Eucurrit at vsq; ad anū num. xij. delboze z barach iudiciū israel. Durauit autē vsq; ad vltimū acrisium per reges xliij. z annos, dxliij. alij, lxxij. Persens vero cū non interfecisset sponte acrisiū: tñ timens relīq̄t argos: z trāstulit regnū ap̄d mīcenas Silegeris in historijs regnū h̄ p̄cessisse ab inacho vsq; ad telenū: intelligit posteros de genere inachi vsq; tēregnasse: z datū regnū danao q̄ non erat de genere regio.

De venditione primogenitoz esau, Caplm. LXXVIII.

De eoz adole

p uissent filij isaac: fact' ē esau venerator: z iacob agricola z pastor i tabernaculis habitauit. Pat' diligebat esautum quia p̄mogenitus erat: tum quia de veneratione eius libēter vesebatur. Mater p̄o diligebat iacob: tum p̄ simplicitate: tum pro dei inspiratione. Factū est autē cū coxisset iacob pulmentū lenticule Esau lassus redijt ab agro: z ait. Da mihi de coctione hac crusa: qz opido lassus sū. q. d. Esurio: nec p̄ lassitudine sufficio mihi pulmentū parare. Cui dicit iacob. Vende mihi p̄mogenita tua. Esau paruispendēs p̄mogenita se mortiturū nisi come deret in instanti purans: dedit ei p̄mogenita p̄ edulio lētis. Et iurauit talē veditiōem ratā se habiturū: z qz lenticula fulua est: bebrat ce autē edom a quo postea dicta ē regio idus mea. Erāt autē p̄mogenita q̄dam dignitates q̄s habuerūt p̄mogeniti i cognatōibz suis vsq; ad aaron. Habebat em̄ primogenitus vitem speciale qua induebat tñ i sacrisicio offeredo: z receptur' finalē benedictionē a patre. Ipe in solennitatibz in cōiuijs benedicebat minoribz: z in his duplā ciboz portionem recipiebat. Tradunt etiā q̄ in diuisione hereditatis similiter in duplum reciperet.

De descensu isaac in geraris, Caplm. LXXIX.

De autē fame

o dum vellet ire isaac i egyptū p̄cepto dei remāsit in geraris: z ob amicitia abrae recept' ē abimelech: z ad exēplū p̄is dixit de vxore sua: soror mea est. Forte post plurimos dies vidit abimelech p̄ fenestrā isaac locatē cū vxore sua: z accessit to ait. Quare iposuiti nob. Et ē h̄ ipone re p̄bū absolutū. i. i posturā. i. dolū face re. Et ē sensus. Quare nos decepisti. Cur mētū es: sororē tuā esse. Potuisti super nos inducere grāde malum: siq; cognouisset vxorē tuā: liberam a viro reputans. Et ait ad pplm suū. Qui terti gerit hoīs hui' vxorē: morte mortat. Seminauit isaac in terra illa: z inuenit centuplum